

De Digitale Snelweg

Vogels kijken langs De Digitale Snelweg

Nummer 67

Peter Meijer

Schandalig

Weidevogels leveren geld op voor

agrariërs, maar als roofvogels zorgen voor inkomstenderving wat doe je dan? In Finsterwolde vond men een heel grote roofvogel erg bedreigend en men vergiftigde... een Zeearend. Wie er meer over wil lezen, gaat naar Nu.nl: http://www.nu.nl/news/1315692/13/Politie_onderzoekt_vergiftiging_

zeearend.html. Dit bericht staat op de website en is van 6 december 2007.

Malta: 'Birds of Europe need you!'

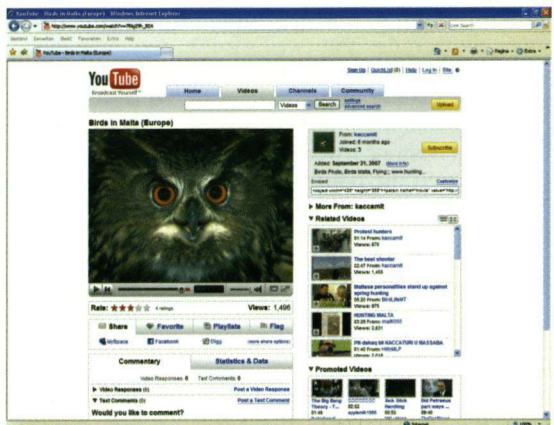
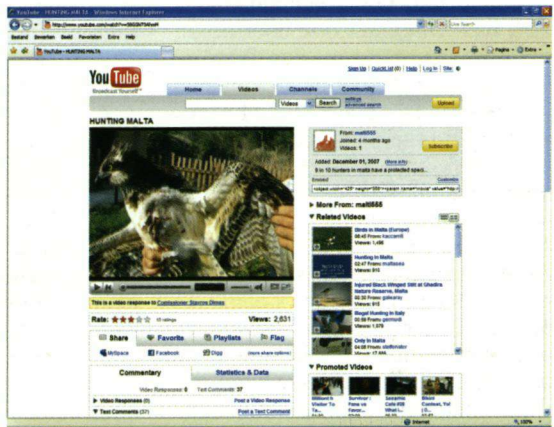
Het kon niet uitblijven dat filmpjes over de gevolgen van de jacht op 'YouTube' kwamen. Wie op <http://www.youtube.com/watch?v=S8GGN73AhmM> kijkt, kan met eigen ogen de ellende zien die jagers op Malta aanrichten. Uiteraard bekeek de auteur van dit artikel het filmpje ook kritisch. Er staan herkenbare mensen op, zodat het mogelijk moet zijn de integriteit van de filmmakers te toetsen. De beelden zijn heel ernstig en choquerend. U kunt zien hoe Wespendif, Kleine Torenvalk, Boomvalk, Roerdomp, Grote Zilverreiger, Visarend en zelfs Gierzwaluwen zijn geschooten. Als u erg verontrust bent door bovenstaand filmpje ga dan ook naar http://www.youtube.com/watch?v=71NgZ9h_B2A. De adrenaline in uw bloed zal spoedig afnemen. Er zijn gelukkig ook nog veel mooie soorten vogels op Malta te zien. Mijn positieve gevoel werd er in elk geval weer door gevoed.

Boa eet Kuifcaracara

Guido Brouwer wijst ons op een artikel dat geplaatst werd op Amigo.com. Deze website brengt nieuws uit het Caribische gebied. Op URL: http://www.amigoe.com/artman/publish/artikel_36479.php staat een foto die Jennie Beijaard uit Hoedekenskerke (Zld.) maakte toen zij met vakantie was op Aruba. Zij was bereid de foto aan ons voor publicatie af te staan. Op de website lezen wij verder: 'Op 27 oktober 2007 liep zij bij Seroe Colorado tegen dit verbazingwekkende tafereel op. Een uit de kluiten gewassen Boa had zich hangend aan een boomtak gestort op een Warawara, zoals de naam van deze vogel in het Papiamentu luidt, ofwel een Kuifcaracara. De

Op de website van NU.nl staat het bericht over het politieonderzoek naar de vergiftiging van een Zeearend.

Op YouTube staat een filmpje met gruwelijke beelden van de vogeljacht, maar men kan er ook genieten van de vele prachtige vogels die nog op Malta te zien zijn.

slang at de vogel vervolgens op. Ambrosio Curiel van Parke Nacional Arikok

bevestigd dat het om een unieke opname gaat. 'We weten dat Boa's ook wel vogels eten, maar dat ze ook roofvogels aanvallen, was ons niet bekend'. Er wordt gewerkt aan een rapport waarin de resultaten van een groot onderzoek naar het voorkomen van de Boa op Aruba staan. Het blijkt dat de Boa's op Aruba bijzonder lastig te bestrijden zijn. De dieren zijn niet alleen zeer schuw maar ze kunnen zich ook meesterlijk verstoppen. 'Het kostte ons zelfs moeite de exemplaren die we van een chip hadden voorzien, terug te vinden. Je ziet het signaal, je weet dat je bijna bovenop de slang moet staan en toch zie je hem niet. Dat komt ook door de perfecte schutkleuren. Een Boa weet instinctief hoe hij zich moet verstoppen. Dat maakt het vangen van een Boa tot een lastig, bijna ondoenlijk karwei', zegt Curiel. Overigens laat Curiel weten dat niet de Boa de grootste bedreiging vormt voor de (roof)vogelstand op Aruba. Katten vormen een veel grotere bedreiging. 'Boa's eten eens per week een vogel, terwijl een verwaarloosde kat zijn honger iedere dag stilt'. Volgens Curiel is uit de literatuur bekend dat katten tot acht kilometer van hun 'huis' op jacht gaan en er zijn katten waargenomen die met twee of drie soortgenoten samen jagen, waardoor zij nog effectiever prooien kunnen vangen. In wijken waar veel verhuisd wordt, zijn veel (zwerf)katten die door de voormalige bewoners aan hun lot zijn overgelaten. Die trekken de natuurgebieden in en doen zich onder meer te goed aan vogels'.

Finse Vogels

Op <http://www.kolumbus.fi/rantala.rantala/indexEngl.html> vindt u heel veel foto's van Finse vogels. Deze foto's zijn zeker het bekijken waard. Zeker de speciaal Finse soorten als Oeraluil, Blauwstaart en Wilgengors. Niet alle foto's zijn in Finland gemaakt,

Deze foto's tonen hoe een Boa zich hangend aan een boomtak te goed doet aan een Kuifcaracara. De opnamen zijn gemaakt in de omgeving van de Serro Colorado, Aruba, 27 oktober 2007. Foto's: Jennie Beijaard.

maar dat maakt het genieten er niet minder om.

Parasieten

De website van de Lancashire Evening Post (<http://www.lep.co.uk.nl>) meldt ons op 19 november 2007 dat parasieten een slachting veroorzaken onder tuinvogels. Vooral Groenlingen zijn het slachtoffer. Het betreft een parasiet uit de orde *Trichomonadida*, een groep die behoort tot de klasse van de dierlijke Flagellaten. Dit zijn zogenaamde zweepdiertjes. Deze parasiet zorgt ervoor dat een vogel niet meer kan eten doordat de keel verstopt raakt. Aanvankelijk kwam deze parasiet vooral voor bij duiven, maar de laatste twee jaar zijn ook andere gastheren in tel. Vogels die geïnfecteerd zijn, reageren heel traag en zijn makkelijk te pakken. Het verschijnsel doet zich vooral in de herfst voor. Wie meer wil weten over dit bericht gaat naar: <http://www.lep.co.uk/news/Deadly-bird-bug-kills-hundreds.3500967.jp>.

M/S Explorer

De Morningcall.com maakte op 27 november 2007 net als vele andere media melding van het zinken van de M/S Explorer nabij de South Shetlands. Zelf was uw auteur in maart 2007 in dit gebied en ik kon mij heel goed inleven in de verhalen van de passagiers. Ik moet er niet aan denken dat al mijn foto's op de laptop naar de bodem van de zee zouden zijn gezonken. Dus mijn compassie met de mensen is groot. Wilt u het nog eens nalezen, kijk dan op: http://www.mcall.com/news/opinion/anotherview/all-left_col-a.6155379nov27,0,1914510.story. Om een beeld te krijgen van de onderzoekstations, zoals het Chileense waar de passagiers werden opgevangen, kunt u het boek dat Albert Beintema schreef, lezen: 'In de voetsporen van Shackleton', uitgegeven bij Atlas in 1995. Het schip is gezonken naar een diepte van 500 m. Het verslag staat op: http://www.iaato.org/docs/MV_Explorer_Report_Nov_26_2007.pdf. Dit document is ook erg handig voor verdere informatie. Het meest vervelende is dat er een grote hoeveelheid stookolie aan boord was. Dit bedreigt de pinguïns en andere zeezoogdieren en organismen ter plekke. De Chileense marine is snel aan de slag gegaan met het opruimen van de geleiakte olie en het beschermen van de levende organismen.

Kattenhype

Aan de hand van het aantal reacties valt af te lezen of een bericht een hype in de internetmail veroorzaakt of niet. Het volgende bericht van Arnoud van den Berg kreeg voldoende reacties om van een hype te kunnen spreken. Op 28 november wijst Arnoud ons op URL: <http://www.abcbirds.org/abcprograms/policy/cats/index.html>. Hij schrijft in een e-mail: 'In Birdscope lees ik over een kwalitatief onderzoek

Een website met veel foto's van de vogels van Finland.

naar de 'honderden miljoenen' vogels die jaarlijks in Noord-Amerika door huiskatten worden gedood.

Het blijkt dat talloze soorten slachtoffer worden maar dat sommige vogelsoorten vaker dan andere worden gepakt. Het meest vallen respectievelijk Junco's, Huismussen, Treurduiven en de Dennen-sijzen aan huiskatten ten prooi, daarentegen worden Winterkoningen, Glanstroepialen, Boomklevers en Spreeuwen opvallend weinig gedood'.

De genoemde Amerikaanse website geeft informatie hoe predatie door huiskatten kan worden verminderd. Het betreft de 'Cat Indoors'-website van de American Bird Conservancy. Wie naar de website gaat, zal zich direct afvragen hoe dit moet met negentig miljoen katten in de Verenigde Staten. Men kan brochures van de website halen en printen om aan de burens te overhandigen en om daarbij uit te leggen waarom huiskatten binnen moeten worden gehouden. Het lijkt uw auteur geen realistische optie. Deze diersoort heet niet voor niets *Felix domesticus*. Jan Alex Roos schrijft dat katten graag hun baas een prooi aanbieden. Zelf was hij niet zo blij met een Vaal Stormvogeltje dat zijn kat na een zware storm in december 1979 bracht. Meer dan vijftig mailtjes werden besteed aan dit onderwerp. Na de 'Hens'-hype is dit de echte tweede mailhype op het Eurobirdnet Nederland in 2007.

Er is van alle e-mailtjes nog wel iets interessants te melden. Zo ziet Norman van Swelm weinig problemen met katten die vogels eten. Het aantal vogels in het stedelijk gebied neemt af doordat tuintjes bestraat worden. Bovendien houden

katten volgens Norman niet van vogels. Ze hebben liever een harige maaltijd. Dus is het advies van Norman laat de kat lekker buiten en maak je meer druk om al die gemeentelijke plannenmakers en groenuitvoerders. Zij zorgen voor meer achteruitgang van vogels dan onze poezen. En uit al die e-mails kun je afleiden wie een liefhebber is van katten en wie niet. Zou Roger Tabor, die 'The wildlife of the domestic cat' schreef, zelf een kattenliefhebber zijn? In het boek staat niets over het vangen van vogels door katten, aldus meldt Jan Alexx Roos. Harm Niessen is heel mild over de kat. Is hij een liefhebber? Hij wijst op andere dieren in ons land, zoals de Vos, de Hermelijn, de Havik, de Bunzing en de Bosuil, die nooit het verwijt van predatie krijgen. Wat de Vos en de Havik betreft vindt uw auteur dat wel gewaagd van Harm. Verder kan hij zich wel vinden in het verhaal dat er eigenlijk geen kattenprobleem is. Uit eigen ervaring kan hij melden dat zijn katten in de loop der jaren hooguit een enkele keer erin slaagden een vogeltje te pakken. In mijn vorige woonplaats Slootdorp maakten mensen zich drukker over één eksterpaar dan over al die loslopende katten. Tegenstrijdig met mijn ervaring is hetgeen Dick de Vos schrijft: 'Engels onderzoek heeft eens berekend welke invloed katten nu op het natuurlijk leven hebben. Kattenbezitters werd gevraagd gedurende vijf maanden bij te houden wat de kat voor prooi mee naar huis bracht. 'Look what the cat brought in' was de vraag en het antwoord was onthutsend. De 964 onderzochte huiskatten namen in die maanden meer dan 14.000 prooien mee, wat neerkomt op gemiddeld veertig prooien per kat per week. Buitenkatten vingen meer dan stadskatten en oudere katten vingen minder prooien. Wát die katten vingen is eveneens geturfd. Katten zijn niet erg kieskeurig in hun prooikeuze. Het zijn opportunistische jagers die alles eten wat ze maar te pakken kunnen krijgen: padden, kikkers, insecten, reptielen, jonge vogels en vooral muizen, heel veel muizen. Natuurlijk zijn er grote verschillen tussen katten. Niet iedere kat is verzot op het vangen en doden van de prooi, zoals die ene boerderijkat die maar liefst driehonderd prooien per dag wist te

vangen. Eén op de drie huiskatten komt 's nachts nooit buiten, zo blijkt uit Amerikaans en Engels onderzoek. Als we alle gegevens mogen toepassen op de 3,2 katten per huishouden in Nederland, dan komt zelfs de voorzichtigste schatting neer op zo'n twee miljoen katten die elke nacht op rooftocht gaan. Al die katten doden per jaar tachtig tot honderd miljoen prooien en verwonden een onbekend aantal andere, die gewond worden achtergelaten of wisten te vluchten. Die ontsnapte slachtoffers sterven overigens later meestal alsnog aan de virussen uit het speeksel van de katten. De conclusie is duidelijk: de invloed van katten is gigantisch. De invloed van verwilderde katten is hierbij nog niet eens meegeteld. De wilde populatie op Ameland bijvoorbeeld vormt een serieus probleem voor grondbroedende vogels als meeuwen, plevieren, Fazanten en weidevogels. De aangetroffen dode gruttojongen worden in elk geval niet door de Vos doodgebeten, want vossen komen niet op de Waddeneilanden voor'.

Dick schrijft verder dat katte(n)belletjes en dergelijke allemaal niet helpen. Wel helpt het als we de kat binnenhouden. 'Hopelijk vangen ze dan minder prooien van andere predatoren weg die daar meer van afhankelijk zijn dan de katten, die elke dag ook uit de kattenbak kunnen lepelen'. Tja, Dick geeft nogal wat cijfers en het lijkt indrukwekkend, maar... hij had buiten Norman van Swelm gerekend. Die rekende uit dat de boerderijkat met driehonderd prooien per dag 12,5 prooien per uur zou moeten vangen en als hij ze dan wilde opeten dan waren daar 4,8 minuten per prooi voor nodig. Katten willen na het eten graag hun snorharen weer schoonmaken en daar zou dan toch echt geen tijd voor zijn geweest. Dick moest Norman gelijkgeven. Hij had hier en daar wat te veel afgerond. Bovendien is de melding dat er op Ameland zoveel plevieren worden gegeten ook door Norman rechtgezet. Zoveel plevieren komen er niet voor. En terecht merkt Norman op dat katten snel de benen nemen als er verontruste weidevogels boven ze tekeergaan en dat geldt ook voor meeuwen. Dus zaten er wel degelijk beperkingen aan het verhaal dat Dick ons voortoverde. Hij heeft zijn fouten toegege-

ven en dus zij het hem vergeven.

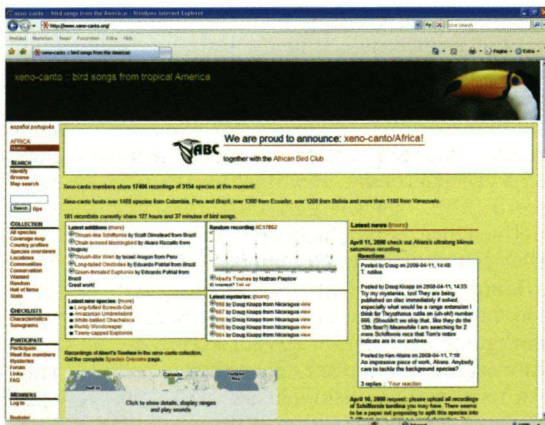
Schieten op een kat!

Lees ook het verslag van ornitholoog Jim Stevenson. Dit staat in de oudste krant van Texas, 'The Daily News' en het is te vinden op: <http://news.galvestondailynews.com/story.lasso?ewcd=d8aac5a97ca45c0>. Stevenson had op dinsdag 7 november 2006 een kat doodgeschoten. Hij beweerde dat deze zwerfkat bedreigde vogels pakte en dat wilde hij niet toelaten. Een werknemer die in een tolhuisje werkte, had er plezier in de zwerfkat eten te geven en daardoor was er een bepaalde afhankelijkheid ontstaan. Toen de kat was doodgeschoten had de man de schutter aangegeven wegens wreedheid tegen dieren. Eind november 2007 ging de schutter vrijuit. De jury kon het niets eens worden of dit nu een misdrijf was of niet. De baardige Stevenson was voorheen leraar natuurwetenschappen. In Texas wordt hij beschouwd als de 'vogel'-goeroe. Ook het New York Times Magazine besteedt op zijn website aandacht aan dit geval: http://www.nytimes.com/2007/12/02/magazine/02cats-v—birds-t.html?_r=2&oref=slogin. Hier gaat het meer om een persoon die problemen heeft met katten, dan dat het over een kattenprobleem gaat.

Exoot

(Vogel)Soort die van nature in de Lage Landen niet voorkomt, maar hier na opzettelijke introductie of na ontsnapping uit gevangenschap toch in een vrij vliegende (vrij levende) populatie overleeft en zich zelfs uitbreidt. De synoniemstelling aan niet-inheems of uitheems is niet juist of op zijn minst onduidelijk: uitheems is namelijk weer synoniem met buitenlands en er komen in Nederland veel vogels uit het buitenland binnen (al was het alleen maar op de trek). Voorbeelden van soorten die in Nederland exoten zijn: Halsbandparkiet, Heilige Ibis, Nijlgans. Het woord wordt ook voor exotische planten gebruikt.

■ Klaas Eigenhuis.

Een website met veel informatie over vogelzang in tropisch Amerika.

Exoten

Exoten vragen altijd onze aandacht. Mogen ze nu wel op onze vogellijst of niet? De Fazant mag niet op onze Nederlandse 'Life-lijst'. Gevoelsmatig vind ik dat gek. Nog gekker is het als in het boek 'Een vreemde eend in de bijt', dat geschreven werd door Frans Buissink en samengesteld door Max. H. Wolters, de Huismus als exoot genoemd wordt. Deze soort is na de laatste ijstijd gekomen. Co van de Wardt wijst ons op dit interessante boek en Klaas Eigenhuis raakt enigszins van streek bij het lezen van de recensie over dit boek. Zou wijlen prof. Voous het met de definitie van 'exoot' eens zijn? Dit zijn dieren die van oudsher hier niet voorkomen. Een boek dat tot discussie uitdaagt, dus prima. Klaas Eigenhuis reageert met het lemma 'exoot'. Zie de tekst in het kader.

Handige websites

Wij reizen graag naar gebieden met mooie natuur en dan willen wij de vogels in die gebieden kennen. Dat valt niet altijd mee, zeker niet als de vogels zich wel laten horen, maar niet zo goed te zien zijn. Voor leden van de Xeno-canto-website (<http://www.xeno-canto.org>) zijn 15.251 opnames van 3044 soorten vogels te horen! De website behandelt 1400 soorten die in Colombia voorkomen en meer dan 1300 geluiden van vogels uit Brazilië en Peru. Voor Ecuador zijn er meer dan 1200 geluiden te horen en voor Bolivia en Venezuela zijn dat er meer dan 1100. Er zijn door 156 geluidszoekers eind 2007 opnames gemaakt die 113 uur en 32 minuten vogelzang omvatten. Voor uw iPod is dit geen probleem.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

In 2007 bestond de Vogelwerkgroep Het Gooi en

Omstreken veertig jaar. Dan wordt het tijd weer eens een nieuw jasje aan te trekken. Webmaster Helmoet Vos en Dirk Prop zijn hiermee aan de slag gegaan en hebben de website van de vogelwerkgroep grondig gereorganiseerd (<http://www.vwggooi.nl>). Het resultaat is prima. Je kunt er allerlei tellingen vinden en overzichten van diverse vogelsoorten. Wie is wie in de vogelwerkgroep en wie is waarvoor verantwoordelijk. Kortom een website om regelmatig te bekijken. Ik miste alleen een stukje over de geschiedenis van de vogelwerkgroep. Wist u dat onze eindredacteur Rob Kole vorig jaar tot erelid van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is benoemd? Daarmee feliciteren wij hem natuurlijk van harte. Je inzetten voor een vereniging is altijd belangrijk.

Een bijzondere service op de vernieuwde website is dat er een hulpmiddel beschikbaar wordt gesteld aan iedereen die de resultaten van periodieke vogeltellingen via internet wil beheren en/of openbaar maken. Dit is hetzelfde hulpmiddel dat ook wordt gebruikt voor de tellingen van de Eempolder inclusief de grafische presentatie van de resultaten. Voor lezers van *het Vogeljaar* kan dit zeker de moeite waard zijn.

Kleine Zwanen

Wim Tijsen uit Westerland (Wieringen, N.-H.) is al heel wat jaren actief om na te gaan hoe het met de Kleine Zwanen in Nederland en daarbuiten gaat. Wie geïnteresseerd is in die ontwikkeling kan een nieuwsbrief toegestuurd krijgen. Daarin staan allerlei interessante zaken. Meldt u aan per e-mail: wimtijsen@planet.nl.

Websites van vogelaars, natuurfotografen

Fotografe Anne Reitsma heeft op haar website prachtige foto's staan van vogels en ook van vlinders:

De startpagina van de website van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken die in 2007 geheel vernieuwd werd.

De website van natuurfotograaf Anne Reitsma.

<http://www.anne-reitsma.nl>. Bij de vogels staan de soort en een nest met eieren afgebeeld. Lange tijd waren wij niet enthousiast over nestfotografie. Daarmee verdeen er ook kennis van eieren en nesten. Rob Bijlsma riep tijdens de laatste Sovondag op om ook te zoeken naar nesten van vogels opdat je echt weet wat er in een gebied broedt. Daarmee ken je dus ook het broedsucces. Een foto van een nest van de Gekraagde Roodstaart laat een nest zien met twaalf eieren. Is dat van één vogel?

Mocht u mij op zaken willen attenderen of naar aanleiding van bovenstaande reageren dan kunt u mij bellen of schrijven. Mijn website vindt u op: <http://www.petercmeijer.nl/digitalesnelweg>. Hier vindt u een link naar *het Vogeljaar* en de genoemde links uit de rubriek 'Vogels kijken langs De Digitale Snelweg'. Ook de websites van vogelaars en vogelorganisaties kunt u hier vinden.

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer, (0227) 50 35 59; email: digitalesnelweg@petercmeijer.nl.